

Felvidéki Híradó.

POLITIKAI HETILAP.

Előfizetési árak:

Égész évre	8 kor.
Fél évre	4
Negyed évre	2

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivataltára címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők

Kiadóhivatal: A turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.

Hirdetések legutányosabbán, árszabály szerint. Lapunk számára hirdetések — eredeti árában — minden bel- és külföldi hirdetési iroda elfogad.

Megjelen minden vasárnap.

A tót nemzetiségi kérdés multjából.

IV.

A röpirat ezután a szabadságharc utáni időkre, s a tótoknak azon törekvéseinek elmondására tér át, amelyeknek — bár hogy tagadják is nyilvánosan a büntető törvénykönyv bizonyos paragrafusai miatt, — a ma élő tót nemzetiségi férfiak is a hívei. Mert hiszen Veszolovszky és társai még a multa névze is azt állítják, hogy a tótok mindenkor a magyarok testvéreinek, a magyar haza hű fiainak érezték magukat, holottan ez sem 1848 előtt, sem a szabadságharcban, sem pedig az ezt követő szomorú időkben nem volt így, a mint már a röpirat eddigi fejtegetéseiből is láttuk, s a továbbiakban még inkább látni fogjuk.

A magyar forradalom elhnyomása után — így folytatja a röpirat — a tótok sok tagu küldöttséget menesztettek a királyhoz oly kérvényekkel amelyben a tótoknak a magyaroktól való állami elszakítását s egy tót vajdaság alakítását szorgalmazták. Abból az elvből indultak ki ugyanis a tótok, hogy Magyarország egykori állami egysége, az egymással ellenségeskedő nemzetiségek fejlődése mellett erőlködve már nem létezik, s a kiváltságai révén ezt az állami egységet fenntartott nemzeti osztály is megszűnt. Arra is utaltak kérvényükben a tótok, hogy ők nemcsak szellemi és nemzeti, hanem anyagi tekintetben is, mint iparra, kézművességre és kereskedelemre utalt nép, a földműves magyarsággal közös érdekeket nem vallhatnak s így az ő fejlődésükét egészen más államszervezetre van szükségük. Különös súlyt helyezett a kérvény a nemzetiségek egyenjogúságára, a mint az új Ausztriában is oly szépen kifejlődött. A kérvénynek azonban nem lett meg a biztosra vett kedvező eredménye, mert nemcsak hogy meghallgatásra nem talált, hanem még azokba a megyékbe és hivatalokba is, a hol az 1849. évi események után a tót nyelv volt a hivatalos nyelv, részint dühös magyarosítók, részint pedig német hivatalnokok kerültek, a kik a tó-

tót mint hivatalos nyelvet lassanként egészen kiszorították.

Az 1859. év tavaszán az az eszme merült fel a magyar sajtóban, hogy az egymással ellenséges nemzetiségek béküljenek ki, a mi — a röpirat szerint — csakis a nemzetiségek egyenjogúsítása mellett lehetséges.

Hosszas jogi fejtegetések után, melyekben a nemzetiségek egyenjogúsításának szükségességét bizonyítgatja arra a következtetésre jut a röpirat, hogy a magyar nyelvnek és nemzetiségnek hegemoniája természetellenes, a mely Magyarország többi népeinek egyéni szabadságával össze nem fér, az együttélés harmóniáját zavarja, — s ezért jogtalan és tarthatatlan is.

Tiszta dolog, hogy a tótok eredetükre, nyelvükre, területükre, szokásaikra és erkölcsi cseikre nézve a magyaroktól egészen elütő nép, amelynek nemzetiségi őntudata is más, — e szerint — tehát nemzetiségi egyenjogúságra is tarthatnak igényt, bár ezt nekik az 1848. előtti törvények nem biztosították is. De azok a törvények a magyar nemzetiség, illetőleg a magyar nemzeti osztály forradalma következtében hatályukat veszítették, senkit többé nem kötelezhetnek.

Mindezek után olyan Veszolovszky-féle szónoki fordulattal, amelyben azonban több a rejtett filka, mint a világos logika, a röpirat befejezésül kijelenti, hogy a tótok nem vetik szemére a magyaroknak azt a sok igazságtalanságot, amit tőlük elszenvedtek, — sőt még csak nem is neheztelnek a magyar nemzetre, amelyhez őket közel ezeréves mult fűzi, — nem, ők sohasem voltak ellenségei a magyar nemzetnek, — kivéven akkor, ha őket erre maguk a magyarok kényszerítették. Felebaráti szeretettel nem terjedhetett odáig, hogy az önfentartás kötelességéről megfeledkezhesse. Mikor tehát — úgy mond — szomszédainkkal (értsd: a magyarokkal) szemben kijelentjük, hogy Magyarországot reánk nézve annyiban létezőnek tekintjük, amennyiben abban mi is létezhetünk, — s hogy reánk nézve annyit ér, amennyiben a mi értékünket is elismerik benne, ezzel csak azt az egyet akarjuk kimondani, hogy nemzetiségünk elismerése a főfeltétele

Magyarország jövődől alaki és szellemi egységének.

Ez a röpirat — mint már czikkorosozatunk elején említettük — 1861-ben jelent meg, tehát oly időben, amikor szabad volt a „tót vajdaságról” való álomnak nyíltan is kifejezését adni és kedves dolgot végzett, a ki a bécsi kormány előtt a magyarok túlkapásai és zsarnoksága ellen panaszkodott, — mert hiszen a „divide et impera”-féle elvben lelte föl mindenkor erejét ez a kormány Magyarországon. Az 1861. évi események, de még kevésbé az 1867-iki kiegyezés és Magyarország állami önállóságának újraszüléte után nemcsak bajos, hanem veszedelmes is lett volna az államterület épsége ellen való ilyen politikai tanácsok fejtegetni a nyilvánosság előtt, mivel ezt az ismét érvénybe lépett magyar törvények egyenesen tiltják, — s így a tótok sem követelhetik többé a Felvidéknek az etnografiai vonal szerinti kikerekítését, a magyar államtestből való kiszakítását, hanem a kulturális követelésekkel érték be, a mire őket utóbb a nemzetiségekről szóló 1868. évi törvény fel is jogositotta. Három tót nyelvű gimnázium és a turóc-szent-mártoni Matieca volt hivatva, hogy a tót kulturát szolgálja; ezek az intézetek, menten minden magyar befolyástól, szabadon bontogathatták szárnyaikat s vihetnének ma is a tót nép kulturáját ama eszményi magaslatok felé, a hová a jelenkor magyar nemzetei törekvesnek. Amde ezeknek az intézeteknek a tót kultura csak mellékes czél volt, — a tót kultura csak örvül szolgált nekik, a mely alatt azokat a tradíciókat, a miket a Hurbán-aera hátrahagyott, egyre élesztették, s tették ezt első sorban azzal, hogy a magyarok elleni gyűlölet mérgét csepegtették az ifjú nemzedék és a nép szívébe. Még csak 27 éve annak, hogy ezeket a tót intézeteket hazaelleszenélő üzemek miatt be kellett zárni, — tehát még számosan élnek tanuk, akik az akkori mozgalmakra visszaemlékezhetnek, s mégis akadt a négy tót orsz. képviselő között egy, a ki nemrég azt az állítást kezde kizárni, hogy az ország színe előtt (a közk. társza tárgyalása alatt), hogy azokat az intézeteket

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCZÁJA.

A Rákóczy-korszak Turóc-megyében.

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárczája —
Írta: Bráz Béla.
(Folytatás.)

1) Miután a megye leginkább Bábókból, mágnásokból nemesekből és armalistákból áll, még nullt év október havában a lehetőség felült a legnagyobb áldozat mellett mert sokan estek, megsebesültek és fogságba estek, a nemesség a felkelés következtében elszegényedett, úgy, hogy némelyeknek alig van pár forint értékű vagyona, emiatt a megye több ízben kérte, hogy a generális szállítsa le a felkelőség számát. 2) A megye nemcsak hogy felült, hanem a porták után 100 hajdút szervezett 4 frt havi fizetéssel s fegyverrel is ellátta még ez év elején, legközelebb pedig Pribóczon mustárt tartván 100 hajdu kiállítását ígérte. 3) De midőn a legújabb összeírást fogatosítottuk volna, láttuk a pusztulás rémképét, mit a gyakori tüzeset, katonák s eszavargók gyújtogatása okozott s a rendkívüli elemi csapások (jégeső, vihar, hófúvás). 4. Az előző évi harcok után felmerült terhek és költségek járma alatt nyög a megye, úgy hogy még kamatot sem képes fizetni. 5) Mennyit szenvedett a megye a tábornoktól s az ellenségétől, felesleges Excellenciáid előtt esetlenül. 6) Tudva van Excellenciáid előtt az is, mennyi vért ontott a felkelőség a mezei hadakban (Bajmócon), mennyi fázott, élézt, mennyi áldozott e kis megye a fejedelmek

serégére: nejeink özvegyekké, gyermekeink árvákká lettek, kenyér keresetünk Isten igralmára van bízva. 7) Ha a főgenerális a kért 100 hajdu kiállításától nem akar elállni, ígérjen 50-et s ha ezzel sem elégednek meg, ajánlja meg a 100 hajdút de a felszerelés alól mentesse fel a megvét, mert erre képtelen. 8) Emlitse meg a követ ő Excellenciájának, hogy a megye 3 ezer forintot deponált Selmeczen rézpénzben felér pénzre való felváltás végett s hogy azt Pozsonyba küldje a hadi adminisztrációhoz: de a pénz most is Selmeczen van, mert még a német által foglaltatott le. Mennyi kár háramlik ebből a megyére, mivel a pénzt kölcsönre kamat mellett vette fel. Eszközölje ki ő Excellenciája a pénzkiadását. 9) A számvévek, Beniczky István és Jezerniczky György, a számadás alól kibújva, mezei hadakba mentek. Előbbi Stréter ezredében van, utóbbi pedig a felkelő nemességnél. Kérjen ez ügyben jogorvoslást. 10) A fel s alájáró magyar sereg menvelődik a szegénységet szállással s élelemmel zaklatja. Kérje a követ ennek beszüntetését. 11) Kochlácz András borbély (hadi chirurgus) sebesültjeinket rosszul kezelte, kuruzással gyógyította s mégis 64 frtot követel a megyén: s mivel rosszul s hanyagúl vitte mesterségét, sebesültjeink más orvoshoz folyamodtak. Vége 12) a követ ő Excellenciájának díszes löszerszámot (cazafranghot és puskatarakót) ajánljon fel, a hadbiztonság pedig 6 ezüst kanalat, argentea coehleária).

Rakovszky Mennyhért követ még nem vitte el a megye kérvényét Bercesnyilhez, midőn újabb hadi kivetés érkezett a főgenerálistól — nádasi táborából — augusztus 19-éről keltező. Miért a megye függőben tartja a most jelzett kérelem tartalmát s ísszeletti azt a vett

hadi kivetés kérelmével. A hadi kivetés részletezését (idea repartitiosni) ide ígatom azon okból, hogy lássa a t. olvasó, hogy a többi vármegyékkel szemben mennyi hadi pótlék tetetett ki Turóczra.

Kiváttatván provisio hiszékeny emberre, hogy az hónapokint kijelék, által írt nemes vármegyékre tett limitatio következő képen. Próbáltatott és praetizáltatott, hogy Nagyszombat egy méz lisztből sütteték öt kenyert mely kenyérnek elég volt napjában három személynek consequenter 30 személyre szükséges minden nap két méz a ki tézsen egy pozsonyi száput (pozsonyi mérő). His praemissis kijön per calculum, hogy hiszékeny emberre kiváttatni napjában száput Nr. 600²/₃ egy holnapra penig (30 napra) szükséges gabona száput Nr. 20,000. Annny népre és minden személyre számlálhatván napjára 1—1 font húst, kiváttatik mindnapra Nr. 200 mázsa hús, harmincznapra penig mázsa Nr. 6000. Nyolcezerháromzszáz lóra számlálhatván, mindenkere hettenként egy—egy száput kiváttatik egész holnapra száput Nr. 33,200. A porták specificatiója:

Van porta.	Porták után gabona.	Porták után hús.
Nyitra 382 ¹ / ₂	4436 ³ / ₄	1333
Pozsony 382 ¹ / ₂	4436 ³ / ₄	1833
Trencsén 252	2911 ³ / ₄	879
Arva 86	1002 ³ / ₄	301
Turócz 46 ¹ / ₂	539 ³ / ₄	161
Liptó 74 ¹ / ₂	869 ³ / ₄	258
Bars 168	1957 ³ / ₄	587
Hont 179	2085 ¹ / ₂	627
Zólyom 85 ¹ / ₂	1102 ³ / ₄	297
Komárom		
Esztorgom 65	762 ¹ / ₄	227

1725

20000 száput 6000 qu.

ok nélkül zárta be a magyar kormány! A hazafianlás, a faji gyűlölet hirdetése, a visszavonás szítása, a törvényellenes ízelmek nem elég ok arra, hogy valamely intézményt gyökeresen megrendszabályozzunk!

A tót intézeteket bezárták, de a tót nemzetiségi tradíciók, a Hurbán politikai hagyatéka ott él még ezen intézetek neveltjeinek és hozzátartozóiknak a lelkében, — és ha egyikük-másikuk mézes-mázos beszéddel a magyar fület csiklandozza, úgy ennek is megvan a maga rejtett célja. Non verba, sed facta loquuntur! Hagyjának föl a tót nemzetiségi vezérferfiak sajtójukban, egész viselkedésükben a magyar nemzet, a magyar intézmények ellen való gyűlölettel és viselkedjenek őszintén, szerető testvérekként a magyarokkal szemben, akikhez őket ezeréves mult és annyi sok anyagi és szellemi érdek fűzi, — úgy akkor felejtve a gyászos mult s oly jövőt biztosítanak a tót népek is, amelyről még csak talán nem is álmodnak. Ne Oroszországba, Csehországba járjanak panaszkodni, ne az oroszok és csehek rokonszenvét és támogatását keressék, hanem itthon, törvényes eszközökkel, törvényes uton igyekezzenek érvényt szerezni kívánságaiknak, igényeiknek s mindenek fölött tanuljanak meg egyet: tanulják és alandolni inkább hiú, mintsem okos kívánságaikat a nemzet nagy érdekeinek, mert a nemzet boldogulása a tót nép boldogulását is jelenti, a gyűlölet, a visszavonás, a belső harcok és küzdelmek pedig ezt a boldogulást lehetetlenné teszik.

A nagyszombati polgárság körében élénk elkeseredést szült Kollár Márton országgyűlési képviselő politikai magatartása, ami ellen erősen kikelték. Nagyszombat városának utazásgeleltelen riktó színi hirdetéslapok jelentek meg, mely gyűltésre hívja össze a hazafiakat. A hirdetésnyelű így szól: „Felhívás. Nagyszombat sz. kir. város hazafias érzelmet választó polgárai pártkülömbég nélkül felhívhatunk, hogy folyó évi április hó 27-én, vasárnap délután a volt polgári lövedék helyiségében megtartandó értekezletre megjelenjen sziveskedjenek. Az értekezlet tárgya: Állásfoglalás Kollár Márton e kerület országos képviselőjének az országgyűlésen követett tót nemzetiségi magatartásával szemben. A rendező bizottság: Mint N. Szombathely írják a mult vasárnap ugyancsak megtelt a polgári lövedék helyisége, a mely alkalommal alaposan eltárgyalta Kollár Mártonnak ügyét, a ki a tót tölzökhöz tartva teljesen elfajzotta választókhoz bizalmát. Erteszteltünk szerint vasárnap körülbelül 600 nagyszombati választópolgár egybgyűlt, hogy Kollár Mártonnak, a kerület országgyűlési képviselőjének az országgyűlésen követett tót nemzetiségi magatartásával szemben állást foglaljanak. A gyűlés elnöknek Borovszák, előadónak Mondok dr. t. jegyzőnek Alszelegyházi választotta meg. Az előadói határozat beszédben indokolta a következő határozati javaslatot, a melyet egyhangú lelkesedéssel fogadtak el: Nagyszombat szab. kir. város választópolgárai a Kollár Márton e kerület országgyűlési képviselője által az országgyűlésen hangoztatott tót nemzetiségi elveket határozottan rossznak és föleg azon az eljárásán, hogy a Ruszák-fele határozati javaslatot, mely egyenesen a magyar nemzeti állam léte érdekében áll, meg, hozzájárulása jellel aláírta, teljes megbotrányozásnak adnak kifejezést. Minthogy pedig az 1868-ik évi XLIV. t. cz. a magyar nemzeti politika követelményeinek meg nem felel, azért annak módosítását elkerülhetlenül szükségesnek tartják és e célból Pozsony vármegye törvényhatósági bizottságát és ennek utján a haza

többi törvényhatóságait az országgyűléshez való felirat intézése végett megkeresik. Mindennek megtörténte után valószínű, hogy Kollár Márton levonja a konkvenziót és lemond a képviselőiségről mely neki egy szem hozhat már most habotérok. De a nagyszombati hazafias eszlekedtet ajánljuk a többi tót tölzö képviselő-választókertlennek is figyelme. Jó lesz ha ok is kinyilatkoztatják, hogy az a mozgalom melynek az a négy ember a képviselője, nem találkozik a választó kerület összesének helyesléssel.

Magyarország nem magyar ország?

T.-Szt.-Márton, április hó 30.

Neveztünk nagyra vannak a tót tölzök lapjai azzal a fenyőereskedéssel, melyet egyik képviselő, Veszelszky Ferencz ír, az igazságügyi költségelőirányzat tárgyalásánál ápril hó 28-án a képviselőházban magának megengedett. A helybeli nemzetiségi újság akaratlan kómmunkál összehasonlítja azt József trombitáival, melynek hangjától megmozdult az egész föld és megdölt Jerikó. Pedig voltaképpen a képviselőház mozdult meg és rázdult a tót tölzö szónokra, aki előnké rendutasításon kívül szócsevarintásáért kapott lezékére szépélesen meglapult.

Mégis csak okosabbak a szász vagy oláh nemzetiségi képviselők, gedlig sokkal többen vannak, mint a négyeleves löherét képező tót nemzetiségi elenyező töredék.

Eppen azért nagyon is érthető a magyar képviselőház fölláborodása a tót tölzök értelem vakmerősége fölött. Ha a négy töt magát a nép képviselőjének tartja, a többi negyszáz magyar követet is olyannak kell elismernie. Ennekövega az ország akaratát, mely a nemzet képviselőitben megnyilatkozik, kötelesen respektálni kell, különben magát az alkotmányt sem tartják tisztelben, melynek mandátumukat köszönhetik: akkor pedig jogon s törvényen kívül állanak és „voelgreit“ a hazafialás vadját vonják magukra, mint az a föntemelt képviselőházi ülésen meg is történt.

Veszelszky már f. é. febr. 3-án próbált ott szerezését, általánosságban bevezetvén töt tölzö követeléseit. Azután programm szerint részletezte előterjesztéseket azokat egyenkint: Kollár Márton, Ruszák János külön-külön kérdést vetettek föl: most pedig Veszelszky ismét külön követeléssel lépett föl, azzal, hogy a bíróság a hatóságoktól tölzö tárgyalás. Erről beszélhetett volna tárgyaláson és szakszerint; meg is ezefaltak volna a hatóságok s vajmi könnyen, például azzal, hogy maga a töt tölzök programjának első pontja elisméri Magyarország egységét, oszthatatlanságát s függetlenségét, minél fogva már eme saját politikai hivatalluk értelemében — ha még állják azt — az egységes s oszthatatlan országból nem lehet s nem szabad kihalásni töt, rutén, szerb, oláh, szász nyelvi kantonokat; amál kevésbé, mert akkor az örményeket ezínokozták, vendéket, muraközöi horvátokat, a sokozokat, bunyevezekot, torontóli sváb és tolnai vagy zepesi külön sváb tájszóla hűveit sem lehetne mellőzni hasonló jog élvezetében, nem is említve azt, hogy a lengyel-ziódi járgannak jogosultságát sem lehetne visszautasítani, vagyis meg kellene ismételni a bábeli torony bibliai tanulságos históriáját, mely hazánkat csakugyan az omladékokban heverő asztár építmények sorsára juttatná.

Mi, akik ismerjük a töt tölzök ilyfajta agyvémet és akik ugyancsak megcsodáljuk a töt történetírókóképtelenségét mint pl., hogy Szent István s Hollos Mátyás nem is tudott magyarul stb. stb., — mi mosolyogtunk volna ama nekirugósodott kiróhanás fölött; ám a magyar törvényhozás előtt szoktalan volt a mondva-csinnált töt historiai találmányok közöjgi dedukciója, azért érthető, hogy oly vilár zúdult föl, minőre nem igen emlékeznek a legöregebb honatýk sem, mivel abban nemcsak az elenzék, mint Bánfy b. idejében, hanem a kormánypárt is teljes erővel résztvett.

Az inzulzus amál nagyban, memél alaptalanabb a megokolása. Magyarország a magyar faj van többségben s túlsúlyban.

Ha a képviselőház nem magyar parlament, akkor Magyarország nem magyar ország. De akkor az uralkodó szem magyar király. Már pedig a koronázási eskü, az alkotmányos törvények szelleme s betűje, valamint az ezeréves jogszokás az ellenkező bizonyítja. Amíg tehát ez alkotmányi, koronázási, a királyi eskü érvénye meg nem szűnik: mindaddig merő fonákosság, örületes abszurdum a töt tölzök ellenkező állítása, amely inkább számadalmat érdemelne, semmint megtorlást, ha ugyan nem kellene attól tartani, hogy a töt tölzök eme bitlentelem igazsága éög üszköt fog dobni a nép közé, mely lángba boríthatja az ország békéjét, elhanyagozhatja a dinasztikus hűségeit és a pragmatika szankcióit, melyen a magyar királyság joga sarkallik.

Csak hogy etől nem kell félni. Mindenekelőtt sokkal biztosabb alapon nyugszik a magyar király s a magyar nemzet közt fönálló jó egyetértés! — sokkal nagyobb, hatalmasabb és politikailag is értehetőbb a magyar faj! — sokkal számosabb és, ha csak a hivatalos statisztikák nézzük, melynek adatait csak akkor szabad kétségbe vonni, ha való számmakkal megdönthetők! — továbbá sokkal hazafiasabb s sokkal dinasztikusabb érzelmet maguk töt anyanyelvű polgártársaink! és sokkal nagyobb szüksége van az európai egyensúlynak egy rendezett államra itt a közép-Duna mellett: semhogy távolról is okunk volna tartani a töt tölzök igaztásaitól, még az esetben is, ha vakmerőségük forrása Prágában avagy Oroszországban fakadna.

Lám Mileties, Polit harmincz év előtt sokkal nagyobb tehetséggel és hatalmasabb háttérrel próbálkozott a magyar állom egységének megbontásával és meg a magyar Mezősary is jobb késztetéssel fogott hozzá a nemzetiségi förteléshez, mint a mostani töt tölzök, kik voltaképpen a töt nemzetiségi sajtó vezérék közöjgi toronkak magatartás

a t. Háiban. Am azok mind esalódtan kénytelenek voltak visszavonulni és a magyar állam azóta oly nagy haladást tett minden téren, hogy százezre inkább számbaveendő tényszerű, mint volt akkor.

Mégis érdemesnek tartjuk a töt tölzök képviselőházi szereplését. Kapaszkodásuk ugyanis okvetlenül meg fogja érteni az ugynevezett nemzetiségi kérdés oly megoldását, mely megőrzi a magyar államiság létföl-tétéleivel és a magyar faj ezeréves multjával.

F. M. K. E.

(Vége.)

Azt hiszem, egyesültem nemcsak céljaival mi sem függhet össze annyira, mintha a megýnkben keletkezőnlölyfe mozgalomnak teljes örönlökét felkaroljuk, s teljes tanítónknak e cél megvalósításában segédkezőt nyújtunk. Terveim tehát a következők: adjunk folyó évi jóvödelmeinkből a legelőbb megalakult öt fősügyi egyesületnek 20—20 koronát, a szükséges olvasmányok beszerzésére. Mert hisz, ha az ifj. egyesület megalakul, legelőbb kelléke az, hogy tagjainak legyen mit olvasniok. 20 kor. értékben mintegy 30—40 kötet jó és olcsó ifj. olvasmányt szerezhet be, s már ez is elegendő, hogy az első évi szükségletnek megfeleljen. Az illető ifj. művek kiválogatásán s sorok írása készséggel vállalkozik. Szó legelőszörübb volna, ha Választmányunk elnöksége küldene, vagy küldetne az öt ifj. egyesületnek 20—20 korona értékű olvasmányt.

Terveim második része pedig az, hogy a tanítók jutalmazásában most már szigorúan ragaszkodjunk a közgyűlési határozathoz. Ki vélen jelölve most már azt is, a melyen haladni kell, azt hiszem, eszentül törözti tanítónk között nagyobb számmal lesznek olyanok, a kik ily értelemben a jutalomra igényt tarthatnak. De nehogy ez a tanítók tulajdonképeni kötelességük teljesítését, t. i. a jó tanítástól, elterelje: Választmányunk ifj. egyesületet, dalos körök stb. buzgó vezetéseért csak azon tanítókat jutalmazhatjuk, a kik egyébként rendes tanítói teendőiket is kifogástalanul végzik. Vagyis: a tanítóknak nem szabad rendes kötelességük elhanyagolásának árán ily érdemekre szert tennük.

IV. A következő sorokban bátor lesznek a Választmány eddigi működési kérének kielégítésére iránt javaslatot tenni, de oly módon, hogy az uj teendőnek a Választmány ügykörébe való bevonása semmiképp újabb anyagi áldozatokkal ne járjon. Javaslatom néhány szóval kifejezve ugyanis az, hogy a Választmányt vegye kezébe a turóc-szent-mártoni magyar színeszet ügyének szervezését és rendezését. A kérdés — azt hiszem — nem lehet reánk nézve egészen közönyös, sőt inkább mindenképen méltó arra, hogy vele komolyan foglalkozzunk. A magyar színeszet kérdése Turóc-Szent-Mártonban mindannyiszor előtérbe lép, valahányszor egy-egy színtársulat kopogtat be hozzánk, ilyenkor mindnyájan hangoztatjuk, hogy az ügy mielőbb rendezendő, ám azért már évek óta semmi sem történik e tekintetben. Így ez ebben is alig egy-két hete annak, hogy egy 17 előadással álló színi évad zajlott le, a melyről bizony be kell vallanunk, hogy sem anyagi, sem művészi tekintetben nem sikerült. Nem sikerült anyagilag, mert ha esténként mintegy 100 diák nem lett volna jelen, jésztó trésség tárogott volna a nézőtérben, s mert a színezgató magai is 600 korona defizitot beszállt. És miképen sikerült művészeleg? Kaptunk ugyan egy-kejt jó darabot, de gyenge, készletlen előadásban; ám a darabok legnagyobb részével nem lehetünk megelégedve. Ez tovább így nem maradhat; mert ez nem pusztán a szórakozás, a mulatság kérdése, ez ügyet valakinek kezébe kell vennie, hogy azon a néhány estén, a midőn a magyar színeszet műszaja hozzánk ellátogat, jó darabokat kapjunk, összevágó előadásban: de különben azért, hogy az ide jövő színtársulat szígyen-szreme ne nyomorogjon bízottunk.

A magyar színeszet emelése más városokban u. n. színtársulat egyesületek, színgyűj bizottságok keletkeznek: ilyenek szükségesek voltak emlegetik nálunk is azok, kik az ügy iránt érdeklődnek. Szerény nézetem szerint azonban már volna azért ismét új egyesületet alakítani; jobb, ha az ily közművelődési mozgalomnak lehetőleg a már meglévő egyesületekben concentruáljuk.

Szeretném teljesítene tehát Választmányunk, ha ez ügyet magáéval tenné. Bizzuk meg Választmányunk egyik tagját azzal, hogy a kérdést tanulmány tárgyává tegye s a nyár folyamán egy választmányi ülésen kész tervet nyújtson be. A kérdés most annál is aktualisabb, mert f. é. febr. hó 15-én Lőcsén megalakult az u. n. „Ejzszakmagyarországi színi kerület Választánnya.“ a melynek határozata szerint városunkban évenként ápr. hó 15-től május hó 1-éig tartana a színi évad. Ezen kéntek épen elég, mi rajtunk áll, hogy a 14—15 előadás a legnemesebb szórakozás s egyben fontos közművelődési tényező is legyen.

Ezekben voltam bátor előadni Választmányunk mult évi működésének rövid történetét s javaslataimat a Választmány jövő programjára vonatkozólag. Össze-foglalva az elmondottakat, úgy látjuk, hogy teendők a következők: a) a zivóváraljai egyesület kielésztő fentartása, b) tanítók jutalmazása, c) ifjúsági könyvtárak, segélyese, d) a tavntó végén jutalomkénypek kiosztása, e) a legyosorabb magyar színeszet kérdésének rendezése és vezetése. Ha mindennek szerény anyagi örönlökét képest megfelelni íparokunk, úgy — hiszem — elegendő lettünk az egyesület közművelődési hivatásának.

V. Mielőtt krónikáról-tollamat letenném, még kell fájdalmas kötelességet is kell teljesítenem: meg kell emlékeznem azon hú tagtársainkról, a kiket a mult év folyamán a könyörtelen halál ragdolt el körntőlök. Az elhunyt év folyamán a következő tagtársaink hűnytak el: Akantisz Rezső, Révay Miklós, ifj. Velits György, Zsorna Rezső és Herz Adolf. Az elhunytak között van egyik legbuzgóbb tagtársunk: Akantisz Rezső, a ki a zivóvá-

Zabnak mivoltát arbitrvr kell felvenni, mivel nyarad szaka (nyáron) katonáknak nem osztottat. Ezen limitatio a 1-a. máj számítottat oly értelemben, hogy a mit a megye eddigéle a blokkálakra kiadott a kivettét mennyisége kimutatással be. A megye mivel az augusztus 29-iki közgyűlésen kis számban volt szeptember 6-iki közgyűléstől az előbbeni Instantiával kapcsolatosan újabb Instantiát kld Rakovszky Menyhért követte által Beresényihez: 1) mivel a porták száma 50 vétettet kéri rectificációra (45-re). Lehetetlennek állítja minden porta után tíz jó fegyveres hajdúnak előállítását, hanem de integro kétszázat offerál kit tulajdon nemess hazájához való igaz szerettül viseltetvén kérs ultra summam suae posse meg eseleddeni mert az égi háború, majd felét a vármegyének majd olpusztította, ki miatt igen szegény aratása volt, kegyetlen Portiózás is annyira depopulálta a földet, hogy majd feléire pusztán maradtot kikének semmi ususat nem veheti elszedelvén emberei boldogabb s könnyebben élő földre.

Az 1647 esztendőbeli porták communitatióját fogvást az urak és a nemessek eszparodnak. Mire való ezúrt a portábeli beneficium sűrín convertáltotat in curias et aliudortas. Actu levó portábeli Hajdúnak Insturctussa és Soldgja ehántt Január havától fogvást és oddigi alkalmas summát importál mer 4—4 forintjával fizetelmek menstruatim, ahoz személy semmi válogatás nélkül az úri és nemessi rendek is personaliter úgy insurgáltak, hogy némelye euráruul huszan-harminczan is föl ültek, kit más nemess vármegyékőből alligh lehet meghumtatni, mert némelyike nemegye valami notabilis községgel magát provideálhatta volna, de sokan fél forínt községgel sem expedálhatták magokat.

(Folyt. köv.)

évtől, tehát a kisdévidő alapításától kezdve élönke a választásnak elke. Bár képtelen volna a kronikás tisztelt feljebb írtak elkövetésénél mindazt a fájdalom, melyet értek, mikor e drága nevet őrön soraim közű. A ki ismerté Akantisz Rezső, a ki tudja, mi volt ő három évizeten át a turóczi Szabadalmunk, s a ki e mellett baráti szíve odaadó, meleg szeretetnek részese is volt, lehetetlen, hogy forró könnyeket ne hullatott volna 1. évi február hó 21-én az ő drága sirlalmára, a a búszke zónát várhogy alján, a zónóváraljai kis temető-kertben. Nem szólhatok itt arról, hogy az elhunyt: kitűnő szakfőúr volt; nem arról, hogy a turóczi politikai élet nehéz küzdelmeinek 3 évizeten át egyik legbuzgóbb, egyik legnagyobb s legbátrabb harcosa volt, itt csak arról kell megemlékeznem, hogy sok oldalt, nagy elfoglaltsága mellett ráért arra, hogy különös odaadással, önzetlennel, szinte valódi rajongással szolgálja a magyar köznevelés ügyét. Mint a zónóváraljai áll. tanítóképző intézet igazgató tanácsosa, a vizekől áll. iskola gondnokának élönke s különösen mint a mi egyesületi kisdévidőnk felügyelő bizottságának élönke, ez intézet összes gondjainak annyit éven át viselője s mindezek mellett mint a zónóváraljai olvasó-egylet élönke s az összes zóni hazafias mozgalmaknak lelke — örök szép példát adott nekünk, mi mindennek kell ráérnie egy igaz, lelkes hazafának.

Nyugodj! — szendörgő porodat béke lebegje körül, mi hiven őriztek meg emlékedet. S midőn neves alakodnak jelen soraimban legalább e szerény emléket állítani egykeztem, tudni bűszkizva a read vonatkoztatva ide iron egy nagy koszorúknak eme szavát:

„Elhunyt, visszajöhettél,
Bár érte egész nemzet epedne is:
A régóra hatalmai
A vágyó szem elől elviszik a jelest.
Őt fáj, és keserit minden, a mit tudunk
Rólád jót, nemest, becest,
Mert annak te veled jobb fele sirba szállt...“

A Tek. Választmányt pedig kérem, méltóztatásuk elhatározzák, hogy elhunyt kiváló tagtársunk emlékezte gyűzőkönyvileg örökítessék meg.

Mindezek előterjesztése után arra kérem a Tek. Közgyűlést, hogy jelentésemet tudomásul venni s benne foglalt javaslataimat tárgyalás alá bocsátani méltóztatssék.

Kivándorlási kongresszus.

Immár ismert dolog, hogy az „O. M. G. E.“ a kivándorlással kapcsolatos gazdasági és társadalmi kérdések megvitatása céljából országrészi kongresszusokat rendez és pedig a Székelyföldön a Felvidéken, a Dunántúli és a Délvidéken. E kongresszusok eredményét képező munkálatait a pozsonyi országos gazdakongresszus elé terjesztik, hogy ott az egész ország közvéleménye állást foglaljon az országrészek által hangzottakot kivánalmak mellett. Kivánatos, hogy az érdekelte országrészek egész társadalmára ne csak érdeklődéssel kísérje a mozgalmat, hanem annak támogatásban esekelő rész is legyen. A kongresszusra vonatkozó tervezetet az alábbiakban közlülük. Tesszük ezt azért, mert csak erőteljes közvélemény megnyilatkozása nyújthat reményt arra, hogy a kongresszus kívánt eredménye mielőbb bekövetkezzék.

A rendező bizottság, mely az „O. M. G. E.“ kivándorlási bizottságának tagjain kívül az 1. pont alatt megjelölt testületek kiküldöttjeiből áll, — április hó 16-án tartotta meg alakuló ülését Budapesten a „Köztelek“ tanácstermében. Erre meghívta az „O. M. G. E.“ az összes felvidéki vármegyék fő és alispánjait is. F. hó 21-ig a következő egyesületek küldötték ki tagokat a rendező bizottságba és pedig: a „Liptóvármegyeyi Gazdasági Egyesület“: Andaházy Géza elnök Plathy Mihály, Joab Albert, Schwarcz Árpád, Schwarcz Jakab, a „Nógrádmegyeyi g.“: Hanzély Gyula és Kocsary Sándor, a „Szabolcsmegyeyi g.“: Kállay András, Bogáthy József, Propper Sámuel, ifj. Szunyogh Bertalan, Liphay Ernő, a „Sárosmegyeyi g.“: Pillery Kálmán elnök, Bujanovics Gyula, Lukovics Aladár, Bornemisza Lajos, Hedry Ernő, Báró Chillány Imre, Szakmány Dező, a „Abonyi Torna megyeyi g.“: Dr. Semsey László, Koczán György, a „Zemplénmegyeyi g.“: Gr. Andrassy Sándor, Dukos Ernő, gr. Majláth József, Ferentz Elek, a „Nyitra megyeyi g.“: Emödy József elnök, Mereg Lajos, Meskó Pál. A rendező bizottság előadója Jeszenszky Pál „O. M. G. E.“ titkár. Felvilágosítást bárkinek szívesen ad az országrészi kivándorlási kongresszus irodája (Budapest IX. „Köztelek.“) A bizottság kéri a közönséget, hogy a kivándorlásra vonatkozó konkrét adatokat vele közölni sziveskedjék, hogy azok a kongresszus anyagába beilleszthetők legyenek.

Felvidéki kongresszus tervezete. 1. A kongresszus célja: A felvidéki kivándorlással kapcsolatos gazdasági és társadalmi bajok szelőkelt megvitatása és az orvoslás módjainak kijelölése. A felvidéki kongresszus rendezői a Borsodalmegyeyi Gazdasági Egyesülettel és a felvidéki gazdasági egyesületek (Abonyi-Torna, Bars, Bereg, Gömör-Kishont, Heves, Hont, Liptó, Máramaros, Nógrád, Nyitra, Sáros, Szabolcs, Szatmár, Szepes, Trencsén, Turóc, Ucseny, Ung és Zemplén-vármegyeyi Gazdasági Egyesületek, Zólyom-vármegyeyi Erdészeti Egyesület) és a Felvidéki Magyar Köznevelési Egylet közreműködésével. 2. A kongresszus ideje és helye: 1902. évi május hó 31. és június 1. napja. Miskolc. 3. A kongresszus iroda székhelye: Budapest. IX. Üllői-út 25. Köztelek. Az iroda az OMGE. kivándorlási bizottságának felügyelője s a bizottság előadójának vezetése alatt áll. 4. A kongresszus tagjai: a) képviselő tagok: a rendező és közreműködő testületek kiküldöttjei. Minden közreműködő testület élönkén kívül 2—2 taggal képviselheti magát. b) tag lehet mindaz, aki a kongresszus irodánál felvételre jelentkezik és a 4. kor. tagsági díjat lefizeti. A tagsági díjak a kongresszus kiadványok költségeinek

részben fedezetére szolgálnak. A tagok joga. A kongresszus részt vehet mindenki. Tanácskozási és szervezeti joga azonban csak az igazolványtlan ellátott tagoknak van. A tagok a kongresszus kiadványait ingyen kapják meg. 5. A kongresszus előadói. Az előadókat a részvevő testületek kijelölése alapján vagy az önként jelentkezőkből az OMGE. kivándorlási bizottsága választja meg. Az előadók határozati javaslatokat előzetes megvitatás céljából az iroda útján a rendező-bizottság elé terjesztik. A határozati javaslatok kinyomtatva a kongresszus előtt a tagoknak megküldendők. 6. Helyi bizottság. A rendező-bizottság helyi bizottságok alakít Miskolcra, mely a kongresszus előkészítésével járó helyi feladatokat végzi. 7. A kongresszus tárgyalai. a) Elnökség és tisztviselők megválasztása. b) A szervezkedés után első tárgya a kongresszus plénuma előtt tartandó előadás, mely a felvidéki kivándorlások múltját, mérvét és következményeit ismerteti. Az előadás nyomán a kivándorlások előző okok határozati javaslat alakjában állapítanak meg. A felvidéki kivándorlások okait megállapító előadói javaslatot tervezet a következő: A felvidéki kivándorlások természetes oka a szegénység és foglalkozhatatlanság. Ezek okai: A) A hátramarad mezőgazdasági és ipari kultúra. B) A rossz értékesítési viszonyok. C) A rossz hitelviszonyok. Uzsora, koresmahitel. D) Aránytalan közmegterhelés. E) A közleges rossz gazdaság. F) A birtokügyi viszonyok rendezetlensége. G) A földbirtok szétforgásolódása. H) Az iszákosság. I) A tudatlanság. A felvidéki kivándorlás természetes okai: A) A galicziai bevándorlás. B) A kivándorlási ügynek káros működése. c) az okok eltekintő megállapítván, a kongresszus a bajok orvoslásának módjaital foglalkozik. Ez érdekében határozati javaslatok nyújthatnak be az alább megjelölendő kérdésekben. 1. Ostermeles. 1. Mezőgazdaság. Az állattenyésztés fejlesztése, kapcsolatban a havasi legelőik jobb kihasználásával. Tejgazdaságok létesítése. Jultenyésztés. Sajt- és turkószítés fejlesztése. Baromfitenyésztés és tojáserkétesítő szövetkezetek. Gyümölcs-termelés. Talajművelés. 2. Szőlők felújítása. Borértékesítés. Pincészövetkezetek. 3. Erdészet. A legelőterületek és a legeltetés céljaira okserben felhasználható erdészeti területek kérdése. Védterületek kijelölése. Kopár területek befásítása. 4. Bányászat. Új bányatörvény alkotása. II. Ipar, értékesítés és közlekedés. 1. Iparágak fejlesztésére irányuló javaslatok. (Faipar, agyag- és köftejő-ipar; laposnád-ipar; vesszőfonás, fonó- és szövőipar. Szeszipar). 2. Fogyasztási és értékesítési szövetkezetek. 3. Turisztikai és fűrdői élet fellendítése. III. Birtokpolitika adó- és hitellgy. 1. A középosztály megerősítése. 2. A birtok szétforgásolódása és örökösödési törvényeink. Birtokminimum. Homestead. Telepítés. 3. Tagosítás, gyors és olcsó keresztulvény. Telekölvények helyesbítése. Végrehajtási eljárásról szóló törvény módosítása. 4. Köszégi gazdálkodás rendezése: pótadók korlátozása. 5. Konvencziós adók csökkentése. 6. Magas kamatu adók konvertálása. Hitelszövetkezetek fejlesztése. Takarékpénztárak reformja. Uzsorátörvény szigorítása. Koresmahitel- és váltóképeség korlátozása. IV. Köznevelődés és munkásügy. 1. Elemi oktatás ügye. Gazdasági ismételő-iskolák. Vándortanórok. Gazdakörök szervezése. 2. Nők foglalkoztatása. 3. Mérékességű egyletek. Népkönyvtárak. Papok és tanítók jutalmazása. 4. Munkásbiztosítás. V. Ki- és bevándorlás. 6. Galicziai bevándorlási mozgalom korlátozása. Letelepítés és honosság ügy. 2. A kivándorlási ügy törvényes rendezésénél felmerülő kivánalmak. (A gyűzőkönyv megrendezéséről, a kivándorlóknak pénze. Kivándorlási engedély feltételeinek szigorítása.)

A „F. M. K. E.“ gyűjtő.

Azon időben mikor a F. M. K. E. és az „Unio“ gyűfagyár között létrejött a szerződés a F. M. K. E. gyűjtő iránt, a Magyar kereskedők lapja világra kültette, hogy az Unio Fűrth Bernát Schlittenhofenből gyűfagyár tulajdonját képezi, s a budafoki gyár csakis a magyar kormány és közönség félrevezetésére épült, hogy hazai gyártelap egészére alatt osztrák gyártmányainak szelőkelt és fogyasztókat biztosítson. Akkorájban a F. M. K. E. vezetősége kijelentette, hogy ezen bír valótlanságon alapul. A mi a közönséget megnyugtatta, a magyar közönséget, miután rá jöttek az osztrák gyáros turpiságára. A budafoki szelőkeltő hivatal a következő dolgokat derítette ki. Beszerzett szállítólevelek következtén igazolták, hogy a F. M. K. E. gyűjtők készen jöttek Fűrth Bernát gyárából Schlittenhofenből. Hogy mily módon csempésztefték be, ara vonatkozólag Pollák Gyula és Deutsch Márkus budapesti lakosok azt vallották, hogy gyűfagyár nagy mennyiségben érkeztek Schlittenhofenből ezimtkre, melyeket azután az „Unio“ gyűfagyár kifuzarvatott gyártelapere, részben pedig utasítás alapján kik szállították el vidéki kereskedőknél. Söt egy kezshelyi kereskedőnek, ki F. M. K. E. gyűfagyár rendelt meg az „Unio“ utazójától, az egyenesen Schlittenhofenből küldetett.

Mégsem járja, hogy egy cseh gyáros legszelőkertibb érzelmeikkel ritul visszajelen s hozzá még egy magyar kultúregylet csegrére adott. Minthogy az „Unio“ anyibban megszegte szerződését a mennyiben hazai gyártmány helyett csehet hozott forgalomba, a szerződés érvényvesztette, s a F. M. K. E. kötelessége jogát érvényesíteni, hogy a F. M. K. E. gyűjtő forgalomba hozatalától tiltsa el a „Uniót“. Hála az égnek, van elég fejlett gyűfagyárunk, hogy a F. M. K. E. olyan magyar gyűfagyári cseget találjon, melylyel hasonló szerződés előnyben köthető. Magyar kultúregylet, ha iparizkettek terjesztésével jövedelmet akar szerezni, csakis olyanall köthet szerződést, melyből magyar munka, magyar töké ház hasznolt.

A Turóc-megyeyi Jótékony Nőegylet választmányi gyűlése.

A választmányi mult vasárnap tartotta meg a meglehetően kis terjedőben rendezett évnegyedéi gyűlést, a melyen Justh Ferencné s. Bathányi Mária grófnő elnököl. Jelen voltak: özv. Akantisz Rezsőné, Schultz Lajosné (Szucsány), Újhegyi Gusztávné (Pribócz), Kohn Hugóné (Dívék), Dr. Lax Adolfné, Kertész Jánosné, Grossmann Adolfné, Rakassányi Józsefné, özv. Rakassányi Gusztávné ellenőr, Erdődi Györgyné, Dr. Haas Jakabné, Michnik Gyuláné (Bisztricska), Kossuth Ella jegyző, Fischer Anninél, Dr. Strausz Adolfné pénztáros, Kolosy Béla titkár, Dr. Lax Adolf megyeyi ügyész és Bánfi János jegyző. Mint vendégek: Akantisz Ödönné, Justh Anna, Justh Ferenc orsz. képviselő és Kolosy Miklós kir. aljárbíró.

Elnök a gyűlést megnyitván, mindenek előtt mely sajnálattal adja kifejezését afelől, hogy özv. Akantisz Rezsőné a megyéből elköltözvén, bejelentette közléését az egyetleből. — Új tagokul bejelentő özv. Rakassányi G.-né ellenőr: Justh Anna és Kontsek Györgyné rendező, Zátluerecky Józsefné, Roth Emilné, Reöthy Vladimírné és Koller Ilonka pártoló tagokul. — Bánfi J. jegyző a következők adományokat jelenti be: Lati-novics Géza orsz. képviselő Budapest, — Rimély Károly beszercebányai püspök, — Majoros János főz. püspök Balocsa, — özv. Szentiványiné Stubnyafürdő, Tomasek János vállalkozó Szucsány, — Rakovszky Iván, nagy birtokos, Rákó, — Schulz Lajos gyáros Szucsány, — Kohn Ingo, földbirtokos, (Dívék), 10—10 koronával; Muzsik Gyula pestmegyeyi földbirtokos 20 kor/Giesinger F. J. vállalkozó, Teschen 25 kor; Körmezbánya városa 30 kor; Gremler Mánócné, Budapest 40 kor; és Justh Ferenc orsz. képviselő 50 koronával, összesen 245 kor. Az elnök előterjesztése a 104 kor. állandó negyedévi segélyeken kívül 38 folyamodónak és már előbb is segélyben részesültek 281 koronát szavazott meg a választmány. — Elnök bejelentette, hogy a május 3-ára tervezett műkedvelői előadás és táncmulatság ugyancsak május hó 10-ére halasztott el s kérte a vál. tagok, hogy az estély erkölcsi és anyagi sikerét tölték teltheten előmozdítsák.

HIREINK.

— Polgári iskolai tanárok Turóc-Szent-Mártonban. Szívesen üdvözöljük a városunkban megjelent polgári iskolai tanárokat abból az alkalomból, hogy gyűléstük színelhlyétül Turóc-Szent-Mártont választották. Alkalom kínálkozik itt megvagyódnai arról, hogy a turóc-szent-mártoni állami polgári iskolák nemcsak a kor színvonalán állanak, de sikeresen teljesítik azokat a feladatokat is, a melyeknek megoldása rájuk vár. E mellett megvagyózdhatnak arról is, hogy itt a polgári iskolai tanároknak bő működési körök nyílnak társadalmi téren is, a mit bizonyít azon körülmény, hogy alig van jelentősebb társadalmi tevékenység, a melyből a mi derék tanáraink részüket ki nem veheték. A polgári iskolai tanárok általában tevékeny munkásságot fejtenek ki az egész Felvidéken és így szívesen látott vendégeink ök. Tegnap este az állami iskolák torna termében kedélyes ismerkedő estélyt rendeztek a helybeliek vendégeink tiszteletére, a melyen számos felköszöntő hangzott el. A vendégek között vannak Alsó-Kubinból Rissányi József felsőkereskedelmi iskolai igazgató az egyesület élönke, Hrabar Cyros, Fodor Lajos, Okányi Sándor tanárok. Késmárkól Belóczy Sándor igazgató, Végh Kálmán, Hang Gyula, Bruckner Ottó, Zorkóczy Ede, Glóst Ferenc tanárok. Iglórl Bacsányi József igazgató, Hajts Béla, Simó Géza, Löf Gyula, Prohaska Lajos tanárok, Dobó Adolf ag. ev. polg. leányisk. igazgató. Liptó-Szent-Miklósrl Skonyár Gusztáv igazgató, Orbán Nándor, Sándor István tanárok. Ma délelőtt fél 10 órkor tartják meg a tanárok gyűléstüket, a melynek tárgysorozatát előző számunkban közöltük.

— Személyi hírek. Ifj. Justh György Turócvármegyey főispánja a fővárosból székhelyére vissza érkezett. — Szagor Ferenc vasúti felügyelő a ruttkai főmihely főnöke három heti szabadságot melyet nevével együtt. Dalmácziában és Olaszországban töltött, Ruttkára visszatért és átvette hivatalának vezetését. Megérkezése alkalmával barátaai és tisztelői a vasút állomáson fogadták este pedig a Ruttkai Daloskört szerennéddal tisztelte meg az új párt. — Bárá Réay László ki több mint másfél hónapot át nagy beteg volt, felgyógyult, a mit örömmel adunk hírül.

— Igazgató tanácsos. A vallás és közoktatástügyi m. kir. miniszter Justh Ferenc orsz. gyűlési képviselőt a zónóváraljai állami tanítóképző igazgató tanácsosává nevezte ki. Justh Ferenc orsz. gyűlési képviselő eddig is fontos szolgálatot teljesített Turócvármegyey kulturális életében, mint többállamiskolai gondnokának élönke és ezen minőségében a vezetősere bizott iskolák felvázgatózása érdekében igen sokat fáradozott. Mint az állami tanítóképző igazgató tanácsosának módjában lesz ezen intézetenk belső életével is megismerkedni és hisszük, hogy annak érdekében is érvényesíteni fogja számottevő befolyását.

— **Dr. Lehotsky Antal** fő- és országvégi ügyvéd, a szeszanyai választókerületnek az országgyűlési képviselőjét, az igazs. min. monori kir. közjegyzővé nevezte ki. Ezt a kinevezést Turóczvármegyében, a hol a Lehotsky családnak sok barátja van, mindenki tisztán örömmel fogadta. Sámson udvarbíróként volt választó körül kik ma is jó emlékezetben tartják. Az udvarbírókhoz mi is szívesen esatlakozunk és az új kir. közjegyzőnek új pályáján sok szerencsét kívánunk!

— **Uj törvényeségi bíró.** Ó Felsőge, az igazságügyminiszter előterjesztése dr. Bedő Béla znióváraljai kir. járásbírói albirót a beszercebányai kir. törvényesékhöz törvényeségi bíróvá nevezte ki. Ezen kinevezés széles körben rokonszenves fogadtatásra talált, mert dr. Bedő Béla nemcsak kiváló bírónak ismerik, de mint a magyar társadalomnak egyik tevékeny tagja is közbülsőnek örvend. Míg egyrészt Turóczvármegyéből való távozását ósintén sajnáljuk, másrészt örövendünk föl megérdemelt előléptetésének és annak, hogy szép tehetségeinek érvényesítése tagasabb tere lesz. Mint halljuk a znióváraljai Magyar Olvasókör, melynek dr. Bedő mindenkor agilis tagja volt, távozása alkalmából búcsú lakomát rendez.

— **Pánzsáv hajtsa egy hazafias fópap ellen.** A „Budapesti Hírlap” f. é. 88-ik számában közölte, hogy a beszercebányai püspök helyölkébe Havrán János vizsgálót indított egy káplán ellen, a kit azaz valódnak, hogy orosz pénzt vásárolt fonográfba, mely állítólag a turóc-szent-mártoni „Zsivena,” tót négyesület tulajdon, gyűjtői a pánzsáv dalokat. . . . Az igazság az, hogy a püspöki helyölkébe Medvezky Károly káplánt, ki a turóc-szent-mártoni „Zsivena” nevű tót négyesületben a tót dalokról fölülvasást tartott és azokat fonográfban bemutatta, megintette és tót más állomásra helyezte át. A hazafias fópap ez eljárását a legigazságatlannab módon támadtatta meg a hazai és külföldi pánzsáv lapokban, de nem szerényege következtében emmi védelmet, vagy igazolást nem küldött be az említett lapoknak. Különben is hiába tette volna ezt, mert hisz ezen tót lapok, a melyek ropant elfogult szellemű és igazságtalanok minden ellen, a mi magyar, így sem adtak volna helyet oly cikknek, a mely az ügyet kellő világításba helyezte volna. A hazafias magyar sajtó lehet csak hivatta arra, hogy elismerje monjtjon a nevezett fópapnak, a ki nem keresi ugyan a dícséreteket, magasztalásokat, de a magyar hazafias közönség tisztelget megérdemelt, mert nemcsak egyháznak, hanem a hazának tesz nagy szolgálatot, mikor ébren örökdió egy oly, egyházmegye hazafias jó hire fölött, mely egyházmegye tölnyomolag idegen ajku hívekből áll, a kiknek hazafias lélekzeteire felteve nagy szükségük van. Szívesen közzöljük ezt a nekik beklüdtött közleményt bár szerintünk *Ritely* Károly beszercebányai püspök hazafisága sokkal ismertebb és kétségtelenebb, minthogy annak védelmére vagy intézkedéseinek helyességére nézve magyarázatokra lenne szükség.

— **Katonai kinevezés.** Ó Felsőge a magyar testőrségnél I. osztályú számszössz nevezte ki lovag *Szent-Oszkár* II. oszt. lovag szösszadost.

— **A négyélet mulatsága.** A nagy utánjárásal és körültekintéssel megindult munkának, a melyből a javarészt maga az egyet élénke *Justh Ferencz* szül. gróf Bathany Mária vette ki — eredménye in előttünk van. A gazdag program, melyet alább közzölünk maga is elegendő esabító arra, hogy ezen jötekönyvű előadás minden magyar család ott legyen. Músor. I. Arpdházi sz. Erzsebet legenda. Előképek Liezen-Mayer Sándor festménye után. Az előkép ábrázolói: Zorközye Tivadarné, Boros Kléáné, Beniczky Kálmán, Dávid János és Kolosy Miklós. II. A ciszitolán gyémánt. Vigjáték egy felvonásban. Ira Buckstone. Személyek: Lord Plato Moszkói József, Mary, neje Gálanda Olga, Evergreen, Lord Plato noakécsese Eichner Zsigmond Margery, neje Keriész Gizella, Blenheim, kapitány Koschatzky Reszó, Joe, Margery noakécsesére Róthly Vladimir. III. Anna. Dráma egy felvonásban. Ira Csiky Gergely. Személyek: Anna Fischer Arminé, Tornai Bálint Műtlenyös Lyubisa, Janka, neje Kossuth Ella, Péter, nagybátyja Róthly Vladimir, Zeréndi Jenő Koschatzky Reszó Julcsa, szobaleány Schwarz Renée. IV. Ajjánlott levél. Vigjáték egy felvonásban. Ira Eugène Labiche. Személyek: Hortense, fiatal özvegy Sparrnat Fanny, Francine, komorna Lehotzky Anna, Fogasson amerikai, Eichner Zsigmond, De Courvalin Hector, államtügyes Dugovich Titusz. Az előadás a vármegyeház nagy termében táncmulatság követi.

— **A Tátra bank új elnöke.** A Tátra bank a múlt héten tartotta közgyűlését, a mely alkalommal elnöké Rakovszky Iván földbírókat választották meg. Az új elnököt szívesen tudójuk föl tisztésében. Tőle sokat várunk, mert személye garanciát nyújt arra, hogy az az intézet tisztán rendeltetésének fog élni és nem fog más ezétek szolgáltatára is törekedni. A közgyűlésen *Beniczky Kálmán* alispán mint kormánybiztos veit részt.

— **Ezüst menyegző.** Graber Jakab megyebizott tag tszmtártoni jönevét és köztisztelőben álló kereskedő a mai napon tartja ezült menyegzőjét nejével szül. Ferl Linkával. A jókívámtokhoz a melyekkel ezen törekvő és tevékeny tizletben nagy rokonsága és számos barátja a mai napon fölkeres, szívesen esatlakozunk mi is, kik jól ismerjük nemcsak reális tetteit, de humanus és hazafias gondolkodás módját is, a melyvel minden téren lepen nyomon találkoztunk. Ad multos annos!

— **Atholgyes.** Stihel László segédlelkész, ki előbb Rutkán majd Jánoshegyen volt alkalmasa, Beszercebányára helyeztették át és helyölkébe Lankó Ernő segédlelkész rendeltették Jánoshegyre.

— **Nagy tüz Ábrahámfalván.** Mint ottani levelezőnk írja, nagy veszedelmé fenyegette a múlt héten Ábrahámfalva községet. Csütörtökön este fél tizenegy óráig egyszerre csak nagy láng oszlopok emelkedtek föl Balogh Simon ottani birtokos esztréből, a melyek csakhamar átsaptak a többi mellékeletre és a lakóházra

is, a melyeket teljesen elpusztítottak. Az akkorból néhány jutott, a teheneket és lovakat sikerült kimenteni, de benn égett 9 sertés, 30 drb. juh és sok apró marha. Rémes látvány volt az égő juhok futkosása, a melyvel az akolba vissza igyekeztek. A kár mely mintegy 6000 koronára megy, csak részben térül meg, mert csak 2400 koronára volt biztosítva. A kár mellett még szerencsétlenül is történt, mert a tulajdonos, a ki a lehetőt menteni akarta, fején és nyakán súlyos égési sebet szenvedett. A gyorsan kéndő levő segítségnek sikerült a tiztet lokalizálni. A kárvallott és még hozzá szerencsétlenül járt birtokos sorsa iránt mindenki igaz részvételt van.

— **Uj iskola épület Turóczban.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter az Irvánkaföldön építendő állami elemi iskola költségeire 11.326 koronát engedélyezett, a mely összesen egy tanterem és egy tanítói lakás lenne építendő, az építés biztosítása tárgyában április hó 30-ára volt kitűzve az árlejtés a mely alkalommal azonban oly kedvezőtlen ajánlat érkezett be, hogy a kir. tanfelügyelő t. h. 14-ére újabb árlejtést tűzött ki.

— **Tót nemzetiségű bank Zólyomban.** Ugy a zólyomi mint a törzéstől korifeusok kezdeményezésére előhatározta, hogy Zólyom város székhelyével egy pénzintézet létesítsenek, mely lehetővé fogja tenni nekik, hogy lábakat Zólyomban is megvehessék. A kibocsátott részvényeket 500 darabban följegyezték, a legjavát Dr. Turócz Iván beszercebányai ügyvéd jegyezte, ugyanaz, ki tavaly Szilácson Dr. Radvánszky György ellen tót nemzeti programmal lépett fel. Ezen pénzintézet „Népbank”, azaz „Zvolenská ľudová banka” hangzatos czégnév alatt fog működni, mint hírlék 69. mell. t. h. 1-én esztörtökön tartották meg az alakuló közgyűlést Dr. Vesel János, zólyomi ügyvéd házában.

— E gyűlésre Turóc-zst.-Mártonból is eljöttek az érdekeltek. A „Ludová banka” részvénytársaság igazgatójává Dr. Vesel János, zólyomi ügyvéd, pénztárossá Hermann József, zólyomi mérnök lett megválasztva. A pénzintézet ügyezze Dr. Fajnor Vladimir zólyomi ügyvéd lett. A főkönyvelői állást pedig Pauliny Vilmos, jelenleg Tátrabanki tisztviselő fogja betölteni.

— **Regale kötvények** tulajdonosait figyelmeztetjük, hogy kötvényeiket t. h. 10-éig a kir. adóhivataloknál 49%-os koronajárárdék kötvényekre kiválthatják. Ezen időn túl a tulajdonos nem tarthat igényt a konvertálásra, hanem a kötvény értékét készpénzben kapja meg.

— **Az új menetrend.** F. h. 1-éjével új menetrend lép életbe, mely ugyan csak néhány percczel különbözik az eddigittől, de éppen e miatt sok zavarnak lehet okozója. Azért ajánljuk a menetrend áttekintését.

— **Felvidéki Sajtótörő** ezimen Clair Vilmos a F. M. K. E. titkára egy nyomtatott értesítést ad ki, a melynek első száma tegnap érkezett hozzánk. Ha nemcsak a Narodne Noviny híreit fogja közzélni, de az összes tót és esek lapok közleményeire is kiterjeszkedik, hasznos szolgálatot tehet a magyar hirlapirólalonnak. Így is szívesen látjuk megjelenését, mert a mi utunkat követi és az a ezélya, hogy a magyar társadalmat a szláv tulkpásokkal megismertesse.

— **A barsamegyei tanítóegylet** f. h. 14-én Uj-Bányán tartja meg az évi közgyűlését. A gyűlés után aznap este hangverseny lesz a Tanítók Háza javára. A kik a gyűlést részt venni akarnak azok az újbányai állami iskola igazgatójának jelentkezzenek.

— **A „maczost” sőtök.** Nem mindenki tudja Turóczban, hogy irzealtá polgártársaink husvéti szokása, melylyel az úgynevezett maczost használják, mily nevezetes kereseti forrás képez Turóczban. A mikor emnek a készítési idejé elérkezik tömegesen indulnak Budapestre a turóc-zsklenőik a kik ott már ismert alakok és jól ismerik a lakásutés fogását. Ugy mondják, hogy ebben az évben mintegy 12.000 koronát hoztak háza Budapestre. Nevezetes kereseti forrás ez oly szegény községben a milyen Szklenó.

— **Nyilvános köszönet.** A Turóczmegyei Jötekönyegület választmányi gyűlésén bejelentett adományokért — a melyek ezen gyűlés lefolyásáról szóló közleményben egyenként fel vannak sorolva, — a választmányi nevében a m. t. adakozóknak és jöltekönyvek hálás köszönetet mond. Turóc-zst.-Mártonban, 1902. április 27.

— **Az elnökség.** — **A szklenói ünepség.** Multkorai hírtünk hangszar arról értesítenek bennünket, hogy azt a szép tiznapot, a melyet április hó 11-én rendeztek az iskolás gyermekek és a község lakóinak közbevonásával, *Turék* Károly szklenói plébános kezdeményezte, a ki másként is élénk tevékenységet fejt ki a község lakóinak jóléte érdekében. Így legutóbb tejszövetkezet létesítésén fáradozik, — a mely ha most még talán nem is sikerült előbb utóbb még befogják látni az érdekeltek, hogy ez csak hasznukra fog válni.

— **Az időjárás és a vetések.** A hét folyamán ismér kedvezőtlenül hangzó híreket kaptunk. Liptómezyében rövid eső után, amelynek jó hatása volt a vetésekre, ismét hideg szél következett be: — a fagy azonban nem tett kárt. — Így vagyunk Turóczban is, a hol a hideg szélök itt-ott megirgították az őszieket, a tavaszik pedig helyenként sárgálnak, még a védetlebb, kedvezőbb határokon ezek is szépen kelnek és fejlődnek. A mezei munka javában foly, a burgonya és répa ültetés is. Takarmány hiánya miatt a lóbas jószágok már letelekter terelők, bár még alig talát ott harajni valót. Meleg esőre lenne szükség mindentél. Erdekés, hogy, bár munkaerő hiányáról is kaptunk már panaszokat, amelynek állítólag a kivándorlás az oka, némely pedig kézségben 48—50 fillért kapnak a női, 1 koronát pedig a férfi mezei munkások. Ezzel természetesen némi élelmezés is jár, de azért mégis csak kevés ez a munkaerő, s nem csoda, ha jobbat keres a szegény nép, amely félre is szeretne tenni egy pár garast szerzeményéből a gyerek számára, betegsége, agzkor, munkaképötensége idejére. De hát a gazda is kitül, neki is tenger sok a baja . . . A pünteke virradó éjjel teli képet állított a

tái, eső is volt bőven, de hideg, s így, bár a legelőfőkön jócskán lendített, a satnyább vetéseken nem igen javított. — Tótróna vidékén ugyanakkor pünteken reggel 2 és fél óráig tartó torna moxarálls hallatszott, s 8-6-kr erősen havazni kezdett, de a hó esakhamar el is olvadt megint. A beállott időjárás a gyümölcsfákra kedvező s egyáltalán kívánatos, hogy az átmenet ne legyen hirtelen a nagy perzselő meleghez.

— **A Magyarországi Kárpátgyógy** líptói osztálya a múlt héten tartotta meg Liptó-Szent-Miklóson rendezésű közgyűlését. Az évi jelentésből kitűnik, hogy az osztálynak 8 alapító és 37 rendező tagja van. A folyó évi költségvetés előírnyatát 343 kor. 53 fill. bevetéllal és 141 kor. 20 fill. kiadással állapított meg. Az osztály több turista út építést végeztetve. A múlt évben Kubinyi Gyula es. és kir. kamarás elnök a Gyümbér klub turista menedékházat s a Gyümbér föl egészen a Királyszabla derekáké esigavalonban menő utat építtette, mindakettőt saját költségén. A tisztikar közfelkeltással a következőképen állította össze: elnök Kubinyi Gyula es. és kir. kamarás, alelnök Jobb Marezel, titkár Orbán Nándor, pénztáros Pereszélyi Zoltán és 15 választmányi tag. Szurocsányi Arisztid főispán indítványára előhatározta, hogy a nevezetesebb és szebb helyekről fényképi sokszorosítással illusztrációk készítsenek.

— **A cellulose gyár.** A melynek felállításra tárgyában az elemunkatokat nagyban folytak, a Turócz mentén a most ott álló malomhelyén lesz felépítve. Maga az építkezés mintegy 500.000 koronába fog kerülni. Az építési tere nagyiból szintén kétszen van s azt egy líptói műépítész készítette. Ugy értesülünk, hogy az építkezés elnyereség legelőbb kiállítás a *Rauter* Miklós szolnai vállalkozónak ki az építési terveket már tanulmányozta és a tervezővel is értekezett.

— **A tizedik osztályorsjáték.** Sohase volt szerencsére olyan nagyon szűkségünk mint most. Nagyon idősejri tehát a m. kir. szab. osztályorsjáték tizedik sorsjátékának beköszönte. Már nem új intézmény hazánkban az osztályorsjáték, hiszen kilenc sorsjátéka megkezdte községünkkel, és meggyőzően kezdte a belső vetet bízalmat. Kifogástalan működése, kelésének abszolút korrektége, szerencse esélyeinek rendkívül kedvező volta, nyerevényeinek sokasága és nagysága, a sorsjegyek vásárlását mindenki számára kényelmes osztályrendszer a magy. kir. szab. osztályorsjátékot népszerűvé, sőt egyenesen községünké tették. A most kezdődő X. osztályorsjáték első osztályára szoló sorsjegyek már kaphatók. Ennek az osztálynak buzását az idén május 22. és 23-án tartják meg.

— **Az Országos Pályázati Közlöny** utján mely az országban befutódó összes állásokat közli, állást nyerneik: ipari és kereskedelmi, mező és orvogyógyászati és mászkai tisztviselői, községi jegyzők és jegyzómunkos, notárszolgálat, kereskedelmi alkalmazottak és gyakorok. Előfizetési ára ¼ évre 4 korona. Mutatványszámok 30 fillér bekléssé előlemben kelt a kiadóhivatal Budapest Rökk Szilárd-utca 27. Állás keresési beigtatásnál minden szöért 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér nyíltírben pedig minden szöért 6 fillér fizetendő, mely hirdetésnek legelőbb esztörtökig fogad el a kiadóhivatal.

Szerkesztői üzenetek.

— **U. Sz., Rutkai.** Kérelmére kijelentjük, hogy a rutkai munkás mozgalom című cikkhez sem az ily című hírehez onnek semmi köze. Anyival is inkább nem, mert mind a két-től maga a szerkesztő irta. — **Körmöczbányai.** Köszönjük. Hasenő dolgokat mindig szívesen fogadjunk. — **H. J. Losonecz.** Igen sajnáljuk de szíves ajánlatunk érkezik, hogy a program már ki volt szedve. A mint látni egy estere sok is. Rendkívül hogy más alkalommal számíthatunk közreműködésükre. — **Rutkai.** Nem. Még most nem szólnék róla. Anyai malitit meg sem tetelezünk föl arról az úrról. Különben úgy látszik, hogy a hajtsa tart. Kinek lesz javára az a nyek-e személyes-nem tudjuk. De hogy *losonecz* nem fogják szüntetni, annyit bizony. Erről gondolkodunk mi. Az ily kérdésekhez a nyit-e áosságnak is van hozzájárása. Sok minden dolg szöflöztesse kerül akkor!! Még nem érett a dolog. Várjunk vele. Mindennek megion az ideje. — **B. S., Zólyom.** Köszönöm. Teasék a dolgot figyelemmel kísérem és annak állásáról időnkint értesítenek.

Felélős szerkesztő: **Berecz Gyula.**

Főmunkatárs: **Bánfi János.**

Nyári menetrend a magyar kir. államvasutakon.
(Érvényes 1902. évi május 1-től kezdve.)

Budapest — T.-Szt.-Márton:	T.-Szt.-Márton — Budapest:
Gy.v. i. reg.éj 7.30. é. d. u. 1.52	i. d. u. 2.04. érk. este 9.15
Gy.v. i. d. e. 9.35. érk. este 7.57	i. reg.éj 7.44. érk. este 7.05
Szv. i. d. u. 3.00. é. este 10.37	i. reg.éj 5.46. érk. d. u. 12.35
Szv. i. d. u. 5.20. érk. reg.éj 7.16	e. este 8.52. érk. d. e. 9.45
Vv. i. éjjei 11.10. érk. d. e. 11.53	i. d. u. 4.57. érk. sz.éj 5.20
T.-Szt.-Márton — Rutkai:	Rutkai — T.-Szt.-Márton:
Gy.v. ind. d. u. 1.52. érk. d. u. 2.00	i. d. u. 2.45. érk. d. u. 2.54
Szv. i. este 7.57. érk. este 8.06	i. reg.éj 7.30. érk. reg.éj 7.44
Gy.v. teste 10.27. érk. este 10.35	i. reg.éj 5.35. érk. érk. 5.46
Szv. i. reg.éj 7.16. érk. reg.éj 7.29	e. este 8.35. érk. este 9.52
Vv. i. d. e. 11.53. érk. d. u. 12.05	i. d. u. 4.45. érk. d. u. 4.57
Budapest — Zsolna	Zsolna — Budapest:
Gy.v. i. reg.éj 7.20. érk. d. u. 1.03	i. d. u. 3.45. érk. este 9.40
Szv. i. d. e. 9.25. érk. este 8.35	e. este 9.25. érk. érk. 6.25
Gy.v. i. este 6.15. érk. éjjei 12.13	i. éjjei 3.12. érk. d. e. 9.45
Szv. i. éjjei 10.40. érk. érk. 8.26	i. reg.éj 6.25. érk. d. u. 5.55
A cs. k. szab. Kassa-Oderbergi vasut teli menetrendje:	Kassa — Rutkai:
Szv. i. d. u. 4.20. érk. éjjei 11.20	i. d. u. 4.27. érk. éjjei 11.15
S. v. i. d. u. 12.54. érk. este 8.08	e. este 10.45. érk. reg.éj 7.15
Gy.v. i. reg.éj 8.00. érk. d. u. 2.10	i. d. u. 2.34. érk. este 8.35
Szv. i. reg.éj 5.15. e. deb. 12.07	i. d. e. 9.15. érk. d. u. 3.40
Szv. i. este 8.50. érk. reg.éj 5.12	i. reg.éj 4.40. érk. d. e. 11.50
Kraľovná — Árvararajka:	Árvararajka — Kraľovná:
Szv. i. d. e. 11.40. érk. d. u. 1.10	i. d. e. 9.14. érk. d. e. 10.55
Szv. i. e. este 5.15. érk. este 6.52	e. este 5.25. érk. este 7.10
Szv. i. d. e. 9.50. érk. d. e. 11.36	i. d. u. 3.10. érk. d. u. 4.10

Turóc-Szt.-Mártoni m. kir. jár. erdőgondnokságolt.

1902. évi 137. szám.

Faarverési hirdetés.

Az alább megnevezett birtokosoknál tartásztára esedékes és hatóságilag engedélyezett vágásterületein nyilvános szóbeli árveréssel egybekötött zárt írásbeli ajánlatu versenytárgyalás útján a következő fafenynyiség kerül értékesítésre:

1. Kisfalun	db rúdja 1288 f. fatörzs 539 m ³	2438. 80 kor. tőrt.
2. Cseremesón	10 " " 434 " " 477 " 4058.— " "	
3. Szklónán	16 " " 954 " " 1599 " 12135.60 " "	
4. Blatinán	2766 " " 1254 " " 6657.— " "	

Összesen 26 db rúdja 5442 f. fatörzs 3869 m³ 25289.40 kor tőrt.

Az árveréssel egybekötött versenytárgyalás folyó év **április 28-án** d. e. 9 órakor a turóc-szentmártoni m. kir. jár. erdőgondnokság hivatalos helyiségében fog megtartatni, melyhez venni szándékozik azon kijelentéssel hivatalnak meg, hogy zárt írásbeli ajánlatokat az árverés megkezdéséig előlított kezébe nyújtják be. A zárt írásbeli ajánlatokban, melyekben a becser 100%-a óvadékképen, készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban esatolando, az ajánlattevő nevéét és lakóhelyét pontosan megjelölni s a felajánlott vételár számokkal és betűkkel olvashatóan kiírni s azt kijelenteni tartozik, hogy az árverési feltételeket ismeri s magát azoknak aláveti. Olvashatlan s a fenti követelményektől elháró, hiányos, bélyegtelen, későn érkezteti, valamint pótl- és utóajánlatok, figyelembe vétetni nem fognak.

Az árverési feltételek az előlított erdőgondnokságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Turóc-Szt.-Márton, 1902. évi április hó 28. M. kir. jár. erdőgondnokság.

Pályázati hirdetés.

A znióváraljai áll. tanítóképző intézet első osztályába felvételtér folyamodhatnak, felekezeti különbség nélkül, azon ép testi, egészséges növendékek, kik a magyar nyelvben, számvetésben, földrajzban és történelemben annyi jártassággal bírnak, a mennyi a gymnasium, reáliskola és polgári iskola négy első osztálya, nemkülönb a felső népiskola két osztálya számára elő van írva, s 14-ik életévüket már betöltötték. A kérvények az intézet igazgató-tanácsához czimzendők és saját tanfelügyelő-ségük útján, előlított igazgatóságához küldendők. Az l. kor. bélyeggel ellátott folyamóványhoz a következő okmányok csatolandók:

1. Iskolai bizonyítvány. Azoknak, kik a kérvény benyújtásának idején, az előlított osztályokat még nem végezték be, megengedtetik hogy az előlított osztályban nyert bizonyítványukat csatolhassák, — mely esetben azonban tanoda látogatási bizonyítványok mellékelendők, s a tanév végével, a szabályszerű iskolai bizonyítványok előlított igazgatóságának azonnal bemutatandók.
2. Születési bizonyítvány arról, hogy folyamodó a megkövetelt életkort betöltötte.
3. Tiszti orvosi bizonyítvány arról, hogy folyamodó semmi olyan testi fogyatkozásban nem szenved, a melyek őt a tanítással járó nehéz foglalkozásban akadályoznák.
4. Hiteles községi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról, részletesen kimutatva a szülők ingatlan birtoka, üzletük, iparuk, hivataluk vagy szolgáltatuk után járó jövedelmük, esetleg a folyamodó magánvagyona.
5. Hiteles bizonyítvány a család tagok számáról, ezek életkoráról, s arról, hogy közülük hány van szülői gondozás alatt s mily mértékű neveltetési költséggel terheli még a család fentartót.
6. Újra oltási bizonyítvány.

Az intézettel kapcsolatos internatusban államségélyt csakis szegény sorsú, jó magaviseletű és szorgalmas növendékek nyerhetnek. A segély minősége: 1. teljes ingyenes ellátás (lakás, étkezés, fűtés, világítás, gyógykezelés); 2. fél ingyenes ellátás (mely esetben a felvett növendék az előbbiekért 12 kor. díjat tartozik fizetni). Az állam segélyben nem részesülők a teljes ellátásért havonként 24 koronát fizetnek. Úgy az egész, mint a fél ellátás díja az első hónapban két hónapra, a többiekben egy hónapra, előre fizetendő. Ki ebbeli köteletségének a hó 10 első napja alatt elogat nem tesz, — az intézettel kilépneknek tekintetik. Minden növendék köteles magát tisztességes nyári és jó meleg téli ruhával, felhőmentével, a ruhák tisztántartására szolgáló eszközökkel és ágyneművel ellátni. Mind ez a felvételtől szülő értesítésében részletezteni fog. A jelentkezéseknél könyvekre 30-40 kor. értesítőzökre 2 kor. fizetendő le. A folyamóványok beadásának határideje június 1. A tanév szeptember 1-én kezdődik.

Kelt Znióváralján, 1902. április 19-én. Az igazgatóság.

902. sz. 1902.

Arlejtési hirdetés.

Vallás és közokt. m. kir. Miniszter úr f. évi 15.170. számú magas rendeletével az ivánkafeleddi állami elemi iskolai építkezés alkalmával foganatosítandó munkálatok költségeire 11.326 kor. 57 fillért méltóztatott engedélyezni.

Ezen építkezési munkálat foganatosítására újabb árlejtési folyó év **május hó 14-én** délelőtt 10 órakor híva talomban fog megtartatni.

Az épület a magas miniszteri tervek V. szabványlap szerint a megfelelő melléképületeket pedig ugyanazon tervek XXV. szabványlap szerint készítették el.

A zárt ajánlatok a megfelelő 100%-nyi bánatpénzzel folyó év május hó 14-ig délelőtt 10 óráig nálam benyújtandók. Később érkező ajánlatok nem fogadhatók el.

A műszaki műveletek hivatalomban naponta 10—12 óra között megtekinthetők.

Turóc-Szt.-Márton, 1902. évi április hó 30-án.

Turócvármegye kir. Tanfelügyelőse.

Borecz Gyula, s. k. kir. tanfelügyelő.

Eliot György, MIDDLEMARCH, Regény.

Angol eredetűből fordította: Csukássy József.

Kiadta a „Kisfaludy Társaság”.

4 kötet ára 8 frt helyett 3 frt 40 kr.

A 4 kötet terjedelme 1400 oldal.

Eliot Györgynek nagyszabású, tönör s egyszerűsággal finoman árnyaló stílye, hatalmas egyéniségének eredeti kifejezési módja van

Csokonai Vitéz Mihály OSSZES MUVEI

Összeállította és bevezetéssel ellátta: Dr. Horváth Cyrill, egy. tanár

944 oldal tartalmu 2 vastag díszkötésben 2 frt.

Tanuló felvétetik

a t.-szt.-mártoni magyar nyomdában.

Vizsgálati próbapapok kifizető papiron olcsó árban.

1000000
KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!

50,000 nyereménynek.
Legnagyobb nyeremény a legszerencésesebb esetben:
1.000,000 korona.

Korona

1 jutalom	600000
1 nyer. a	400000
1	200000
1	100000
1	50000
1	30000
1	20000
1	10000
1	5000
1	3000
1	2000
1	1000
1	500
1	300
1	200
1	170
1	130
1	100
1	80
1	60
1	40

50,000 nyer. es jut. kor. összegben **13.160,000**

Rendelővel levágandó: **TÖRÖK A. és TÁRSA** bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

átvételért kérem (postautóvalnyi küldöm) } A nem tetsző (mellékelten bankjegyekben (bélyegekbem) } töröndő

Aranykorona

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél

Nagyon sokan szerencsésnek láttak átlalunk.

Hat millió koronánál többet nyertek nálunk nagrabecsült vonókn.

Az egész világ legszelesidősb sorsjátéka a m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely-nem-sokára újból kezdetét veszi!

100,000 sorsjegy **50,000**

PÉNZNYEREMÉNYVEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

6 hónap alatt összesen Tizenhárom millió 100.000 koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az l-50 osztály eredeti sorsjegyeinek tervezési betétei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt	-75	nyagis	150	korona
egy negyed (1/4)	-150	"	300	"
egy fél (1/2)	-300	"	600	"
egy egész (1)	-600	"	1200	"

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénzbe-küldése ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. év május hó 10-ig bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa
BANKHÁZ
Budapest,

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.

Főüzletünk osztálysorsjáték osztályai

Főüzlet: VI. Teréz-körút 46/a.

Fiókok: 1. Váci-körút 4.

" 2. Múzeum-körút 11.

" 3. Erzsébet-körút 54.

Hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (X. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. Az I. osztály húzása 1902. május hó 22. és 23-án tartatik meg. A húzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Húzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-uteza felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1902. évi április hó 27-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hazay.

